

Podzadanie 1.5: Upowszechnianie zasad racjonalnego nawożenia i ochrony gleb użytkowanych rolniczo

Prezentujący: Monika Kowalik
Dział Upowszechniania i Wydawnictw

15.12.2021, Platforma ZOOM

Konferencja robocza „Dotacja celowa 2021 finansowana przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi”

CELE podzadania

1. Rozpowszechnianie dobrych praktyk rolniczych w zakresie racjonalnego nawożenia oraz ochrony gleb.
2. Wsparcie kadry doradztwa rolniczego w ww. obszarze oraz zaktualizowanie wiedzy na ten temat.
3. Pośrednim celem zadania jest podniesienie świadomości rolników w zakresie ochrony środowiska glebowego oraz właściwego nawożenia jak również norm prawnych.

HARMONOGRAM podzadania:

1. Stała aktualizacja **strony <http://iung.pl/dpr/>** (zarówno pod kątem merytorycznym, jak i funkcjonalnym) poświęconej racjonalnej gospodarce nawozowej, współpraca z pozostałymi Instytutami w tym zakresie.
2. Przeprowadzenie szkolenia dla pracowników OSChR w zakresie realizacji prac monitoringowych dla potrzeb Roczego Planu Zadań na 2021 r. dla okręgowych stacji chemiczno-rolniczych oraz KSChR (szeroki monitoring gleb).
3. Organizacja i prowadzenie szkoleń w zakresie racjonalnego nawożenia oraz ochrony gleb – 16 szkoleń w ciągu roku (w każdym województwie jedno szkolenie), realizowanych wspólnie z pozostałymi instytutami. Zakres merytoryczny tematów prezentowanych przez przedstawicieli IUNG-PIB dotyczy gruntów ornych.

MIERNIKI

✓ organizacja i przeprowadzenie 16 szkoleń ✓ 1 szkolenie dla SChR

Zespół realizujący podzadanie

Kierownik podzadania:

dr Monika Kowalik, Dział Upowszechniania i Wydawnictw

Szkolenie dla doradców OSChR

Dr hab. Bożena Smreczak - Zakład Gleboznawstwa Erozji i Ochrony Gruntów

Realizacja:

Zespół Dyrekcyjny: prof. Mariusz Matyka

Pracownicy zakładów naukowych:

Zakład Żywienia Roślin i Nawożenia

Zakład Gleboznawstwa Erozji i Ochrony Gruntów

Zakład Uprawy Roślin Zbożowych

Zakład Uprawy Roślin Pastewnych

Dział Upowszechniania i Wydawnictw

- dr Grażyna Hołubowicz-Kliza, dr Arkadiusz Tujaka, mgr Marek Bany, Marcin Brzeski, mgr Piotr Safader

Szkolenie dla doradców z OSChR

The screenshot shows a Zoom meeting interface. At the top, there are video thumbnails for participants: Miroslaw Kowalski, Bożena Smreczak, Rafał Lewandowski, and Paweł Maria. The main content is a map of Poland with a color-coded overlay, likely representing soil erosion risk. A legend on the left side of the map shows a scale for OM % (Organic Matter percentage) with values: 0.00 - 0.20, 0.20 - 0.35, 0.35 - 0.50, 0.50 - 0.75, 0.75 - 1.00, 1.00 - 1.50, 1.50 - 2.00, 2.00 - 3.00, 3.00 - 4.00. On the right side, there is a chat window with messages from participants. At the bottom, there is a list of participants and a 'Leave' button.

66 doradców z całego kraju

Chat

Czy Państwo mnie słyszycie!

From Małgorzata Szpydo to Everyone: nie słyszycie

From Sławomir to Everyone: nic nie słychać

From Małgorzata Szpydo to Everyone: już ok

From Beata Smreczak to Me (Direct Message): Proszę sprawdzić swoje połączenie, ponieważ inne osoby mnie słyszą.

From Me to Everyone: Drodzy Państwo, jeśli nie życzycie sobie, Państwo aby przetwarzano Państwa wizerunek (RODO) prosimy o wyłączenie swojej kamery. Szkolenie jest zamknięte i w ramach raportowania do MRIRW musimy udostępnić listy i ewentualnie zrzuty ekranu.

Szkolenie zostało wpisane do "zadania szkoleniowej" [Dotacja Celowa 1.5]

From Me to Everyone: Prosimy o wyłączenie dźwięku

Prosimy o wyłączenie mikrofonów uczestników - do momentu kiedy będzie prośba o pytania.

From Paweł Maria to Everyone: witanie magazynów :)

To: Everyone

Participants (10/10)

Share Screen

Record

Reactions

Leave

Szkolenie dla doradców OSChR

Dr hab. Bożena Smreczak - Zakład Gleboznawstwa Eroзии i Ochrony Gruntów

Działania organizacyjne - 16 szkoleń doradców

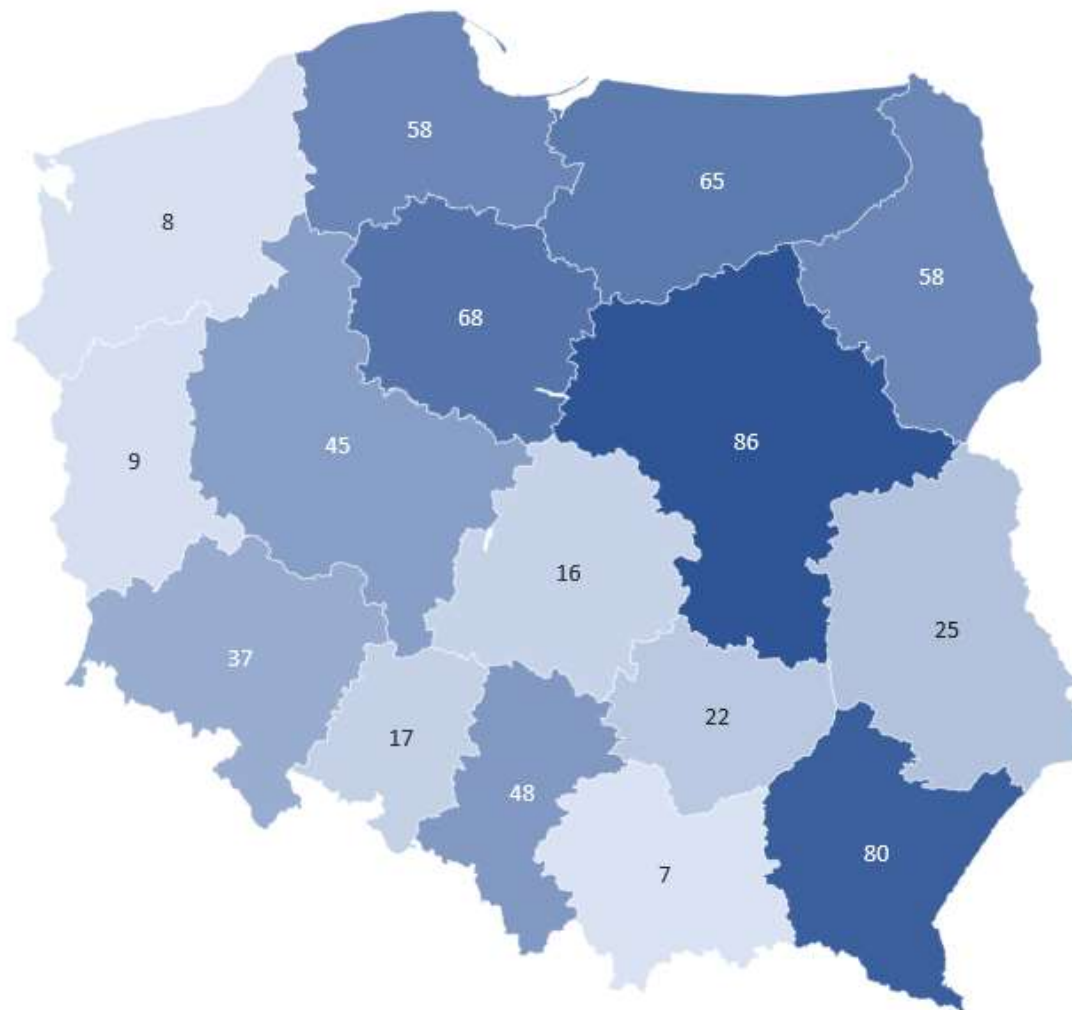
- I. Formuła zdalna – **platforma ZOOM**
- II. Zaproszenia z informacjami przesłane do **WODR tradycyjną pocztą i elektronicznie.**
- III. Utworzona **strona informacyjna**
<https://www.iung.pl/2021/07/27/szkolenia-dla-doradcow-rolniczych-dc-1-5-z-zakresu-dobrych-praktyk-w-nawozeniu-i-ochronie-gleb/>
- IV. Dodatkowo doradcy indywidualni i władze WODR byli informowani na wydarzeniach branżowych o szkoleniach.
- V. Zgłoszenia mailowe, choć każdy posiadający link mógł dołączyć w trakcie szkolenia
- VI. Elastyczność** - możliwość przesunięcia terminu dla uczestników
- VII. Prezentacje uwzględniające **aspekt regionalny.**
- VIII. Zapisy na szkolenie do „ostatniej chwili” i możliwość dołączenia w trakcie.
- IX. Po zapisie **mail zwrotny** dot. finansowania, zasad uczestnictwa i materiałów.
- X. Mobilizacja** przez info w aktualnościach na stronie IUNGu, dodatkowy mailing, media społecznościowe (woj. z małą liczbą zgłoszonych).
- XI. Odpowiedzi na **pytania** na bieżąco i po szkoleniu.
- XII. Udostępnienie materiałów** na dysku w chmurze – 8 województw – 8 prezentacji.

Zespół i program 16 szkoleń doradców

Od	Do	Czas	Temat	Osoba merytoryczna	Blok
8:30	9:10	0:40	1. Aktualne trendy w zarządzaniu materia organiczną.	Dr hab. Dorota Pikuła - – Zakład Żywienia Roślin i Nawożenia Dr Grażyna Hołubowicz-Kliza – Dział Upowszechniania i Wydawnictw Dr Jolanta Bojarszczuk – Zakład Uprawy Roślin Pastewnych	NAWOŻENIE
9:10	9:40	0:30	2. Wapnowanie podstawowym elementem zrównoważonego nawożenia.	Dr Piotr Ochal - Zakład Żywienia Roślin i Nawożenia	NAWOŻENIE
9:40	10:10	0:30	3. Racjonalne nawożenie w warunkach zmieniającego się klimatu.	Dr hab. Jerzy Grabiński, prof. IUNG-PIB – Zakład Uprawy Roślin Zbożowych	NAWOŻENIE
10:10	10:50	0:40	4. Innowacje w nawożeniu roślin uprawnych.	Dr hab. Alicja Sułek – Zakład Uprawy Roślin Zbożowych Dr hab. Danuta Leszczyńska	NAWOŻENIE
10:50	11:00	0:10	Przerwa		
11:00	11:40	0:40	5. Zarządzanie azotanami w gospodarstwie rolnym, w tym sporządzanie planu nawożenia azotem	Dr Tamara Jadczyżyn – Zakład Żywienia Roślin i Nawożenia Prof. Alicja Pecio	NAWOŻENIE
11:40	12:10	0:30	6. Ochrona gleb przed erozją wodną i wietrzną - najlepsze praktyki.	Dr Eugeniusz Nowocień - Zakład Gleboznawstwa Erozji i Ochrony Gruntów Dr hab. Rafał Wawer	OCHRONA GLEB
12:10	12:50	0:40	7. Glebowa materia organiczna. Znaczenie oraz zabiegi agrotechniczne zapobiegające jej utracie.	Mgr Beata Bartosiewicz - Zakład Gleboznawstwa Erozji i Ochrony Gruntów Dr hab. Grzegorz Siebielec	OCHRONA GLEB
12:50	13:20	0:30	8. Struktura gleb. Praktyki rolnicze przeciwdziałające degradacji fizycznej gleb.	Dr Jacek Niedźwiecki - Zakład Gleboznawstwa Erozji i Ochrony Gruntów	OCHRONA GLEB

16 szkoleń doradców - uczestnicy

Liczba uczestników szkoleń dla doradców

- ❑ 649 unikalnych uczestników przeszkolonych
- ❑ Średni czas szkolenia 343 min.
- ❑ Śr. Liczba uczestników na 1 szkolenie – 40
- ❑ Inni uczestnicy: kilku doradców OSChR i 1 przedsiębiorca

Strona DPR IUNG-PIB

Racjonalna gospodarka nawozami

Nawożenie jest jednym z najważniejszych czynników plonotwórczych, a jednocześnie jest zabiegiem wysoce kosztochłonnym.

Dlatego też nawozy muszą być stosowane umiejętnie. Aplikacja nawozów w potrzebnej ilości, we właściwym czasie i w odpowiedni sposób zapewnia ich dobre wykorzystanie przez rośliny, co decyduje o wysokiej efektywności i opłacalności nawożenia.

Wysoki stopień wykorzystania składników przez rośliny ogranicza ich straty z rolnictwa. Dla producenta rolnego ma to konkretny wymiar finansowy (strata 1 t ponad 4 zł). Można łatwo obliczyć, że przy dawce azotu równej 70 kg N/ha i wykorzystaniu na poziomie 80% (przeciętne wartości w rolnictwie polskim) z 1 ha użytków rolnych tracimy 35 kg

Wzrost kosztów nawożenia poza agrosystemy finansowe powodzone przez rolników, ale także zagrożenie znaczącej ilości środowiska wodnego. Całkowite wyeliminowanie strat składników nie jest możliwe, ale ich znaczące ograniczenie – tak.

Temu służą dobre praktyki w nawożeniu, którym poświęcono dobrą praktykę gwarantując oszczędne i przyjazne dla środowiska.

Na tej stronie zamieszczamy wszelkie informacje o tym, jak uzyskać dobry plon i nie zanieczyszczać środowiska, a je przepisać polskiego prawa i regulacjami międzynarodowymi.

IUNG Dobre Praktyki Rolnicze IUNG-PIB

STRONA GŁÓWNA | NAWOŻENIE UPRAW | NAWOZY NATURALNE | CZYM NAWOZIĆ | PROGRAM AZOTANOWY | OGRANICZANIE SKUTKÓW | REGULACJE PRAWNE

Racjonalna gospodarka nawozami

Nawożenie jest jednym z najważniejszych czynników plonotwórczych, a jednocześnie jest zabiegiem wysoce kosztochłonnym. Dlatego też nawozy muszą być stosowane umiejętnie. Aplikacja nawozów w potrzebnej ilości, we właściwym czasie i w odpowiedni sposób zapewnia ich dobre wykorzystanie przez rośliny, co decyduje o wysokiej efektywności i opłacalności nawożenia.

Wysoki stopień wykorzystania składników przez rośliny ogranicza ich straty z rolnictwa. Dla producenta rolnego ma to konkretny wymiar finansowy (strata 1 kg składnika kosztuje rolnika obecnie ponad 4 zł). Można łatwo obliczyć, że przy dawce azotu równej 70 kg N/ha i wykorzystaniu na poziomie 80% (przeciętne wartości w rolnictwie polskim) z 1 ha użytków rolnych tracimy 35 kg N/ha i wykorzystanie na poziomie 80% (przeciętne wartości w rolnictwie polskim) z 1 ha użytków rolnych tracimy 35 kg

Rozpraszanie składników nawozowych poza agrosystemy pol uprawnych to nie tylko straty finansowe ponoszone przez rolników, ale także zagrożenie dla środowiska przyrodniczego, a w szczególności środowiska wodnego. Całkowite wyeliminowanie strat składników nie jest możliwe, ale ich znaczące ograniczenie – tak. Temu służą **dobre praktyki w nawożeniu**, którym poświęcono dobrą praktykę gwarantując oszczędne i przyjazne dla środowiska zarządzanie nawożeniem.

Na tej stronie zamieszczamy wszelkie informacje o tym, jak, ile, czym i kiedy nawozić aby uzyskać dobry plon i nie zanieczyszczać środowiska, a jednocześnie postępować zgodnie z przepisami polskiego prawa i regulacjami międzynarodowymi.

Strona archiwalna DPR znajduje się pod adresem <http://stary.iung.pulawy.pl/dpr/>

PUBLIKACJE I FILMY

- Nawożenie roślin sadowniczych na podłożu wiskity gliny – analiza liczby granicznych oraz użycie nowych składników glebowych (IO 2021) – pdf
- Analiza mineralna ściły – udatkowane kryteria diagnostyczne w nawożeniu roślin sadowniczych (IO 2021) – pdf
- Znaczenie nawożenia dla roślin uprawy polowej i trwałych użytków zielonych – pdf
- Zbiór zakazów dobrej praktyki rolniczej – pdf
- Zrównoważone nawożenie roślin ogrodniczych – pdf
- Regulacje stosowania nawozów – film

KATEGORIE

- Czym nawozić
- Nawożenie szklen
- Nawożenie na uprawach ornych

- Współpraca z Zakładem Nawożenia i Żywienia Roślin – redakcja treści.
- **Weryfikacja i aktualizacja treści.**
- Treści przesyłane również przez inne Instytuty (pisma do Instytutów IO, ITP).
- Strona przeniesiona na nowy serwer (bezpieczeństwo, aktualizacje, możliwości rozwoju platformy).
- Uzupełnienie aspektów prawnych, dostępność wymaganych wobec stron internetowych.
- Nowa spójna grafika
- Wskaźniki aktywności – Google Analytics.

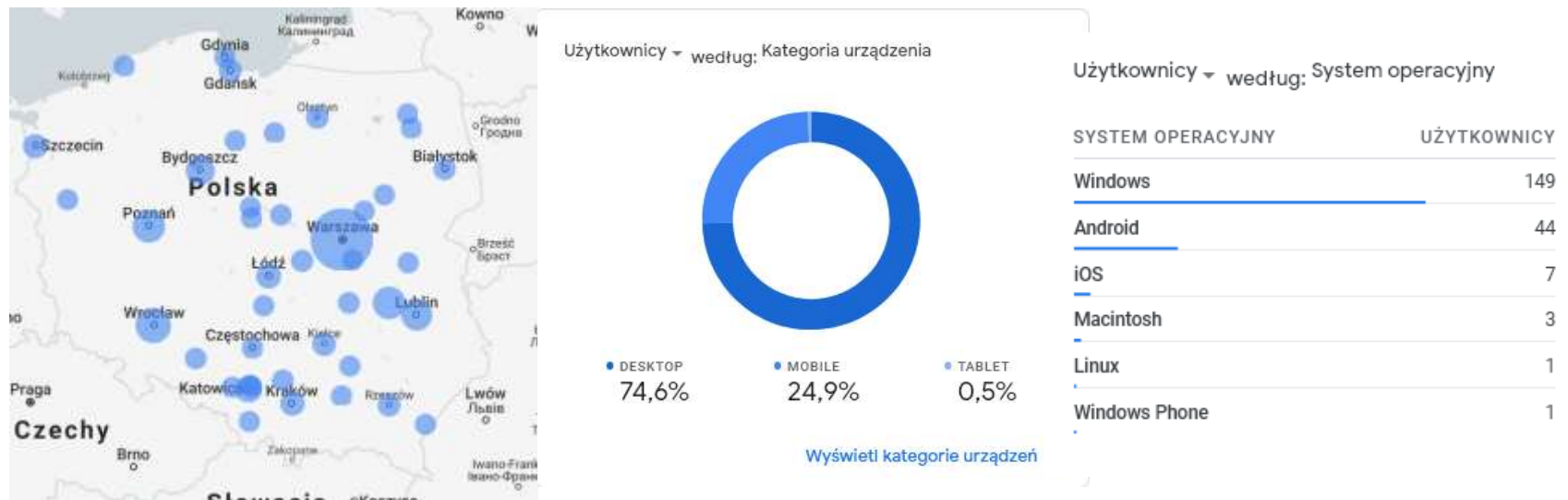

Strona DPR IUNG-PIB – analityka

- ❑ 1035 unikalnych odwiedzających
- ❑ 132 unikalne pobrania plików

Aktywność z ostatnich 28 dni

Działania wspierające dla podzadania

- Promocja szkoleń i strony na wydarzeniach, brał udział z DUW: Krajowe Dni Pola w Minikowie i Zielone Agrotargi Młodych Rolników w Końskowoli oraz XXX Krajowa Wystawa Rolnicza w Częstochowie, dożynki powiatowe i wojewódzkie.
- Informowanie bezpośrednie doradców uczestniczących w szkoleniach w IUNGu (podkarpackie, lubelskie).
- Filmy z zakresu nawożenia i ochrony gleb nakręcone w ramach podzadania 1.5.
- Promocja w mediach społecznościowych zagadnień dot. ochr. gleb i racjonalnego nawożenia.
- Podstrona IUNG-PIB dotacji celowej MRiRW: <https://www.iung.pl/dotacja-celowa-2020/>

Orka przedzimowa

Nawożenie obornikiem

Do wykonania

- Dystrybucja dodatkowych materiałów (zeszyty Studia i Raporty) dla uczestników szkoleń i dodatkowe przydatne doradcom informacje w formie próbnego newslettera DC.
- Dopracowanie filmików upowszechnieniowych dot. orki i nawożenia przygotowanych z użyciem BSP zakupionego w ramach DC i umieszczenie na stronie DPR.
- Ostatnia aktualizacja strony pod koniec bieżącego roku – dodatkowy kontakt z ITP.

Zadanie: Racjonalne nawożenie i ochrona gleb użytkowanych rolniczo

Podzadanie 1.5: Upowszechnianie zasad racjonalnego nawożenia i ochrony gleb użytkowanych rolniczo

Kierownik zadania: Monika Kowalik
Dział Upowszechniania i Wydawnictw

